ΤΕΛΕΤΗ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΒΡΑΒΕΙΩΝ ΩΝΑΣΗ

ΕΠΑΙΝΟΣ
για το
Εθνικό Κέντρο Ελληνικών Μελετών και Έρευνας (ΕΚΕΜΕ) ,
Πανεπιστήμιο La Trobe, Μελβούρνη, Αυστραλία
από τον Καθηγητή κ. Michael Osborne
Διακεκριμένος Καθηγητής, Ινστιτούτο Προηγμένης Μελέτης
Και τέως Πρόεδρος, Πανεπιστήμιο La Trobe, Αυστραλία
Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Peking, Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας

Αθήνα, 18η Οκτωβρίου 2006

Εξοχότατε Κύριε Πρόεδρε,
Διακεκριμένοι συνάδελφοι,

Θεωρώ προνόμιο και χαρά που μου δίνεται η ευκαιρία να εκφωνήσω αυτόν τον έπαινο, σε αναγνώριση του έργου του Εθνικού Κέντρου Ελληνικών Μελετών και Έρευνας για την προβολή, ανάδειξη και διάδοση του Ελληνισμού, όχι μόνο σε τοπικό επίπεδο, όχι μόνο στο εσωτερικό της Αυστραλίας και της Ωκεανίας, αλλά σε έναν ευρύτερο χώρο που περιλαμβάνει τη Λατινική Αμερική και πιο πρόσφατα την Κίνα.

Θέλω ευθύς εξ αρχής να τονίσω τη ζωτική και άμεση σημασία των δραστηριοτήτων αυτών, όχι μόνο για τους Έλληνες, αλλά για ολόκληρο τον κόσμο καθώς η κοινωνία εστιάζεται όλο και περισσότερο σε ωφελιμιστικούς στόχους και αντιμετωπίζει διαρκή πίεση για την απαξίωση της πολιτιστικής της κληρονομιάς, μιας κληρονομιάς η οποία στη Δύση οφείλει τόσα πολλά στη συμβολή του Ελληνισμού. Στον αγώνα για την αποφυγή μιας κατρακύλας σε μία άγονη κοινωνία, η οποία θα έχει ως μόνο σκοπό τη λειτουργικότητα και θα θύμιζε τον εφιάλτη που περιγράφει ο Άλντους Χάξλεϋ στον *Γενναίο Νέο Κόσμο,* χωρίς κανένα σεβασμό για τον πολιτισμό και τις τέχνες γενικά, ο Ελληνισμός βρίσκεται στην πρώτη γραμμή. Όπως στην αρχαιότητα έφερε τη σπίθα που άναψε τη φλόγα μιας πραγματικά πολιτισμένης κοινωνίας (όπως ακριβώς μας θυμίζει ο Περικλής στον Επιτάφιο του, κατά τον Θουκυδίδη), πρέπει τώρα να υποστηριχθεί δυναμικά ώστε να μην σβήσει η φλόγα αυτή. Κάτι που αναγνώρισε και διατύπωσε ως γνωστόν ο Άγγλος ποιητής Σέλεϋ, ο οποίος στο ποίημα του *Ελλάς* έγραφε πριν από διακόσια περίπου χρόνια… «Είμαστε όλοι Έλληνες – οι νόμοι, η λογοτεχνία, η θρησκεία, οι τέχνες μας έχουν τις ρίζες τους στην Ελλάδα. Αν δεν υπήρχε η Ελλάδα , η Ρώμη … δεν θα είχε διαδώσει το φως με τα όπλα της και πιθανώς να ήμασταν ακόμη πρωτόγονοι!». Τα λόγια του Σέλεϋ αναφέρονται βέβαια στη δυτική κοινωνία, αλλά δεν έχουν χάσει ακόμη και σήμερα την σημασία τους, θυμίζοντας σε μας το χρέος μας και βοηθώντας τους άλλους να κατανοήσουν τα

θεμέλια της δυτικής κοινωνίας, κουλτούρας και σκέψης. Σε αυτό το γενικό πλαίσιο λοιπόν, η αποστολή και οι στόχοι του Εθνικού Κέντρου Ελληνικών Μελετών και Έρευνας είναι άκρως επίκαιροι και τα επιτεύγματα του είναι, πιστεύω, αξιόλογα και αξιέπαινα.

Το Εθνικό Κέντρο Ελληνικών Μελετών και Έρευνας ιδρύθηκε το 1997 στο Πανεπιστήμιο La Trobe της Μελβούρνης της Αυστραλίας (μια πόλη με σημαντική ελληνική κοινότητα) και η ταχεία ανάπτυξη του οφείλεται στη θερμή υποστήριξη και το ενδιαφέρον του Πανεπιστημίου, τη γενναιοδωρία πολλών διακεκριμένων Ελλήνων, ειδικότερα του Δρ. Ζήση Δαρδάλη, την ενθάρρυνση των κυβερνήσεων και πολλών φορέων στην Ελλάδα και την Κύπρο και, πάνω απ' όλα, στην ενθουσιώδη συμμετοχή των ελληνικών κοινοτήτων σε όλη την Αυστραλία. Το όραμα του Κέντρου, η επιτυχία του οποίου έχει συχνά και εντυπωσιακά διαπιστωθεί, είναι η προώθηση του Ελληνισμού, με την ευρύτερη έννοια του όρου, μέσα στο πανεπιστήμιο και στις τοπικές κοινωνίες και η διάδοση του σε ένα ακόμη πιο ευρύ διεθνές κοινό, ειδικότερα στην Ασία. Το αντικείμενο του είναι πολυδιάστατο και περιλαμβάνει την ιστορία της διασποράς στην περιοχή της Αυστραλασίας και της Ωκεανίας, την κατάσταση της ελληνικής γλώσσας στα διάφορα μέρη της, τη μελέτη και την προώθηση της ελληνο-αυστραλιανής λογοτεχνίας, σημαντικές βιογραφικές μελέτες, τη συγκέντρωση πλούσιου αρχειακού υλικού και επιγραφικών, ιστορικών και προσωπογραφικών μελετών από την αρχαιότητα. Στο Κέντρο λειτουργούν επίσης δύο χωριστά Ινστιτούτα Ποντιακών και Μικρασιατικών Μελετών, Κυπριακών Μελετών και Μακεδονικών Μελετών, καθώς και τμήματα που ασχολούνται με την επικοινωνία με την ευρύτερη κοινωνία και με τα ελληνικά θέματα της ομογένειας.

Ανάμεσα στο πλήθος των δραστηριοτήτων των Ινστιτούτων και τμημάτων αυτών, θέλω να υπογραμμίσω ειδικά τη σχέση με τα δευτεροβάθμια σχολεία και το τονίζω αυτό επειδή το μέλλον του Ελληνισμού βρίσκεται στα χέρια της σημερινής νεολαίας και αυτή τη νεολαία καλούμαστε εμείς να πείσουμε για το πόσο σημαντικό είναι να μεταφερθεί η δάδα του Ελληνισμού στο μέλλον, κάτι που δεν είναι καθόλου εύκολο σε ένα καθαρά ωφελιμιστικό κοινωνικό περιβάλλον, με λίγο ή καθόλου σεβασμό για τα επιτεύγματα του παρελθόντος. Το Εθνικό Κέντρο Ελληνικών Μελετών και Έρευνας έχει αναλάβει πολύ σοβαρά το έργο αυτό και τελευταία μάλιστα οργάνωσε πολύ πετυχημένους διαγωνισμούς σε ελληνικά θέματα, στους οποίους έχουν λάβει μέχρι σήμερα μέρος πάνω από 700 σχολεία και πάνω από 10.000 μαθητές από όλη την Αυστραλία. Οι αριθμοί αυτοί θα εξακολουθούν να αυξάνονται και είναι πολύ σημαντικό ότι ανάμεσα στους διαγωνιζόμενους υπάρχουν πολλοί μαθητές μη ελληνικής καταγωγής. Σε αυτήν την πράγματι αξιόλογη προσπάθεια ευαισθητοποίησης της κοινωνίας, πρέπει να προσθέσουμε τη διαρκή οργάνωση εκθέσεων και διαλέξεων Ελλήνων, Ελληνιστών και Φιλελλήνων, οι οποίες μαζί με

άλλες δραστηριότητες όπως το μουσείο, τη βιβλιοθήκη και τις αρχειακές συλλογές κάνουν το Κέντρο ένα ζωντανό ίδρυμα, ανοιχτό στο κοινό.

Εκτός από την επαφή με την κοινωνία, το Εθνικό Κέντρο Ελληνικών Μελετών και Έρευνας είναι ένα πολυσήμαντο ερευνητικό και αρχειακό κέντρο. Δύο μοναδικές και ολοκληρωμένες αρχειακές συλλογές αξίζει να αναφερθούν ως πολύτιμο υλικό έρευνας. Πρώτα, το Αρχείο Δαρδάλη της Ελληνικής Διασποράς, το οποίο περιέχει πάνω από επτά εκατομμύρια αρχειακά τεκμήρια, που καταγράφουν την ιστορία της Ελληνικής Διασποράς στην Ωκεανία, την Αυστραλασία και τη Νότιο Αμερική από τη δεκαετία του 1880 και πέρα. Η μοναδική αυτή συλλογή, που περιλαμβάνει έντυπα και φωτογραφίες που αναφέρονται στον Αριστοτέλη Ωνάση, είναι πλήρως ψηφιοποιημένη και συνοδεύεται από μια ολοκληρωμένη μηχανή αναζήτησης για τους ενδιαφερόμενους ερευνητές, προσφέροντας έτσι στους ιστορικούς της Ελληνικής Διασποράς μια μοναδική ευκαιρία. Δεύτερον, μια εκτεταμένη συλλογή ελληνικών και βαλκανικών εφημερίδων από το 1904 μέχρι το 1994, που και αυτή αποτελεί μια θαυμάσια πηγή για ακαδημαϊκές έρευνες.

Το ίδιο το Κέντρο έχει παράγει ιδιαίτερα σημαντικό ερευνητικό έργο στη σχετικά σύντομη διάρκεια λειτουργίας του, με περίπου τριάντα δημοσιεύσεις σε τομείς τόσο διαφορετικούς όπως η ιστορία των Ελλήνων στην Αυστραλία και τη Λατινική Αμερική, η γλωσσολογία, η βιογραφία και η αρχαία επιγραφική και προσωπογραφία. Διατηρεί στενή σχέση με επτά πανεπιστήμια στην Ελλάδα, με το Πανεπιστήμιο Κύπρου και με μεγάλα ιδρύματα ελληνικών ενδιαφερόντων στο εξωτερικό για την ανάληψη προγραμμάτων σε συνεργασία.

Στον τομέα της προώθησης της ελληνικής παιδείας και των ελληνικών μελετών, η δράση του Κέντρου υπήρξε ιδιαίτερα επιτυχής όχι μόνο στην Αυστραλία, αλλά και σε άλλες χώρες και κυρίως πρόσφατα στην Κίνα όπου διαδραματίζει καίριο ρόλο για την καθιέρωση και ανάπτυξη των Ελληνικών Μελετών σε μεγάλα κινεζικά πανεπιστήμια. Την παραμονή της Ελληνικής Επανάστασης ο ποιητής Σέλεϋ έγραψε αυτούς τους αθάνατους στίχους:

Μια άλλη Αθήνα θα αναδυθεί
και σε απώτερους χρόνους
θα κληροδοτήσει, όπως το
ηλιοβασίλεμα στους ουρανούς,
την αίγλη της ακμής της.

Είναι καθήκον μας και ασφαλώς αποτελεί επιδίωξη του Εθνικού Κέντρου Ελληνικών Μελετών και Έρευνας, να εξασφαλίσουμε ότι η αίγλη αυτή πρώτον δεν θα μειωθεί και δεύτερον ότι θα εκτιμάται παγκοσμίως.

Φυσικά, η εντυπωσιακή επιτυχία του Κέντρου αυτού οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην ενθουσιώδη υποστήριξη των Ελλήνων Ομογενών σε όλη την Αυστραλία, ωστόσο, ιδιαίτεροι έπαινοι δίκαια αξίζουν στον χαρισματικό και δυναμικό Διευθυντή του, τον Καθηγητή Αναστάσιο Τάμη, ο οποίος με την ομάδα των αφοσιωμένων συνεργατών του, κατευθύνει τις δραστηριότητες του Κέντρου από την ίδρυση του και ο οποίος με την ενεργητικότητα και το έργο του έχει κερδίσει τον θαυμασμό και την εμπιστοσύνη της ελληνικής κοινότητας και όλων όσων επισκέφθηκαν το Κέντρο.

Κύριε Πρόεδρε, με μεγάλη χαρά σας παρουσιάζω το Εθνικό Κέντρο Ελληνικών Μελετών και Έρευνας του Πανεπιστημίου La Trobe της Μελβούρνης σαν ένα φωτεινό παράδειγμα για την προώθηση και διάδοση του Ελληνισμού και επάξιο ως εκ τούτου αποδέκτη αυτής της ύψιστης διάκρισης.

Διακεκριμένος Καθηγητής Michael Osborne
Institute for Advanced Study
Πρώην Πρόεδρος του Πανεπιστημίου La Trobe Αυστραλίας

Καθηγητής του Πανεπιστημίου του Πεκίνου, Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας